

Rautateiden yhteentoimivuus ja turvallisuus: Coreperilta vihreää valoa uusille lupajärjestelmille

Neuvosto vahvisti 30. kesäkuuta 2015 Euroopan parlamentin kanssa aikaansaadun sopimuksen **Euroopan rautateiden kalustoyksikköjen lupia ja rautatieyritysten turvallisuustodistuksia koskevien menettelyjen nopeuttamisesta ja helpottamisesta**. Euroopan rautatievirastolla (ERA) on niissä keskeinen rooli. Rautateiden yhteentoimivuus- ja turvallisuusedirektiivit sekä ERA-asetus muodostavat yhdessä **neljännen rautatiepaketin teknisen osion**.

"Sopimuksen aikaansaaminen teknisestä osiosta oli Latvian tärkein prioriteetti liikenteen alalla, ja saavutimme sen yhteistyöllä kaikkien osapuolten kanssa", totesi Latvian liikenneministeri Anrijs Matīss. "Uudistus on vastaus Euroopan rautatiealan toiveisiin. Rautatieliikenteellä on merkittävä rooli EU:n taloudessa, ja se on verrattain ympäristöystävällinen liikennemuoto. Sopimus vähentää kustannuksia ja byrokratiaa ja tukee siten rautatieliikennettä yhä kasvavassa kansainvälisessä kilpailussa. Toimivan järjestelmän pitäisi myös tuoda työpaikkoja ja kasvua Eurooppaan."

Suurempi rooli Euroopan rautatievirastolle

Uudistus antaa Euroopan rautatievirastolle keskeisemmän roolin **rautatieyritysten turvallisuustodistusten ja raideliikenteen kalustoyksikköjen lupien myöntämisessä**. Aiempien sääntöjen mukaan rautatiekaluston valmistajan, joka halusi saattaa uuden tuotteen markkinoille useammassa EU-maassa, oli esitettävä erillinen hakemus kunkin maan viranomaisille. Tilanne on ollut sama rautatieliikenteen harjoittajilla, jotka ovat halunneet tarjota palveluja useissa jäsenvaltioissa. Ne ovat joutuneet osoittamaan, että niiden turvallisuusjohtamisjärjestelmä on asianmukainen ja toiminta turvallista.

Uusien sääntöjen myötä vältetään päällekkäiset hakumenettelyt. **ERA myöntää jatkossa luvat kaikelle rajatylittävään liikenteeseen tarkoitetulle kalustolle ja turvallisuustodistukset kaikille rajatylittäviä palveluja tarjoaville rautatieyrityksille**. Kansallisilla turvallisuusviranomaisilla on edelleen keskeinen rooli tarvittavien arviointien tekemisessä.

Pelkästään kotimaan liikenteessä käytettävää kalustoa koskevat lupahakemukset voidaan toimittaa joko ERAn tai kansallisen viranomaisen käsiteltäviksi, ja sama koskee pelkästään kotimaan liikenteessä toimivia liikenteenharjoittajia.

ERAlla tulee olemaan keskeisempi rooli myös **Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS)** kehittämisessä. ERA arvioi aiotut tekniset ratkaisut ennen ERTMS:n mukaisia radanvarren ohjaus- ja hallintalaitteita koskevien tarjouuskilpailujen järjestämistä. Näin voidaan varmistaa hankkeiden yhteentoimivuus.

Todistusten ja lupien myöntämiseen liittyvät tehtävät siirtyvät ERAlle kolmen vuoden sisällä asetuksen voimaantulosta. Jäsenvaltiot voivat noudattaa nykyistä järjestelmää vielä vuoden tämän jälkeen, mikäli ne katsovat sen aiheelliseksi. Tällöin niiden on tiedotettava virastolle ja komissiolle päätöksestään ja perusteltava se.

Helpot ja johdonmukaiset menettelyt

Jotta menettelyt olisivat yksinkertaiset ja avoimet, ERA perustaa tieto- ja viestintäjärjestelmän, johon **kaikkien hakemusten käsittely keskitetään**. Mikäli liikenteen harjoittaminen rajoittuu yhteen jäsenvaltioon, hakija valitsee kyseisen järjestelmän kautta viranomaisen, jolle se osoittaa hakemuksensa.

Tämä "yhden luukun malli" takaa sen, että niin virasto kuin kansalliset turvallisuusviranomaisetkin voivat seurata hakemuksen käsittelyn kaikkia vaiheita. ERA ja kansalliset turvallisuusviranomaiset tekevät myös **yhteistyösopimuksia**. Yhden luukun malli ja yhteistyösopimukset takaavat selkeän tehtävänjaon ERAn ja kansallisten viranomaisten kesken. Lisäksi ne varmistavat johdonmukaisuuden tapauksissa, joissa samanlaisia lupia tai todistuksia varten on eri hakemuksia. Yhden luukun järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön kolmen vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

Kohti yhtenäistä eurooppalaista rautatiealuetta

Keskitetyn lupien ja todistusten myöntämisyjärjestelmä on askel kohti **yhtenäistä eurooppalaista rautatiealuetta**. Sen odotetaan lisäävän mittakaava etuja rautatieyrityksille ja laitteistojen valmistajille kaikkialla EU:ssa. Se vähentää hallinnollisia

kustannuksia, nopeuttaa menettelyjä ja varmistaa samalla turvallisuuden korkean tason. Lisäksi sillä voidaan välttää piilosyrjintää erityisesti uusien rautatiemarkkinoille pyrkivien yritysten kohtelussa.

Uusi asetus **vähentää merkittävästi myös kansallisten sääntöjen määrää** aloilla, joilla siirrytään yhdenmukaiseen EU:n tason sääntelyyn.

Teknisessä osiossa määritellään myös koordinoitikehys kansallisille tutkintaelimille rajoittamatta kuitenkaan niiden riippumattomuutta. Asetukseen on sisällytetty myös oikeudenmukaisten toimintatapojen periaatteita. Esimerkiksi komissiolle annetaan tehtäväksi analysoida tämä toimintamalli tulevien ehdotusten yhteydessä.

Muut rautatiepaketin toimenpiteet vielä käsiteltävinä

Neljänteen rautatiepakettiin kuuluu myös **markkinoita koskeva osio**, joka sisältää ehdotuksia rautateiden kotimaan matkustajaliikenteen vapauttamiseksi ja rataverkon haltijoiden hallinnoinnin vahvistamiseksi. Tuleva puheenjohtajavaltio Luxemburg aikoo saada aikaan yleisnäkemyksen kahdesta jäljellä olevasta ehdotuksesta lokakuussa. Yleisnäkemys kirjanpidon säännönmukaistamisesta hyväksyttiin jo joulukuussa 2014.

- [Tekniset ehdotukset](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press